

KUNTOUTUSALAN OPINTOPÄIVÄT
23.-24.11.2018

**IKÄIHMISET – TOIMINTAKYKY JA
TEKNOLOGIA**

**VALTAKUNNALLISET APUVÄLINEIDEN
LUOVUTUSPERUSTEET**

PALVELUESIMIES ANNE OJALA
TAYS APUVÄLINEYKSIKKÖ

VÄITTÄMÄT

Sairaanhoidopiirissäni on olemassa suositukset apuvälineiden luovutusperusteiksi

- a) En usko olevan
- b) Tiedän, että on - en ole käyttänyt
- c) Olen tutustunut luovutusperusteisiin
- d) Käytän aktiivisesti työssäni luovutusperusteita

Valtakunnalliset apuvälineiden luovutusperusteiden tärkein tehtävä

- a) Yhtenäistää toimintakäytäntöjä
- b) Tuottaa lisää työryhmiä
- c) Hämmentää apuvälinekenttää
- d) Kirvoittaa kritiikkiä

Valtakunnallisten apuvälineiden julkaistu versio on mallia

- a) 1.0
- b) 1.5
- c) 2.2
- d) 18

Ajankohtaista Fysioterapeuttien apuvälineiden
Tehyn jalat luovutusperusteet Liikkumattomuuden
Etäteknologia suoravastaanotot kuntoutuksessa
pärjäävät Voimaa Hoitopolku asumisen muisti Check
molempi osa avuntarpeesta
hoitopolkujen hoitoa **Kotihoidon**
Ravitsemustietoa mahdollistajana eheiden tukemisessa
Huono itsenäisen tule-terveydeksi
Sote-uudistus
työntekijän näkökulmastakuntoutus pahempi etäkuntoutus
tilannekatsaus heikot haitat läkkäiden
vanhuuteen Miten elämää hyvää asiakasohjaus
Tulevaisuuden Kohtaaminen mahdollisuutena Digitalisaatio
ohjeet ehkäistä fyysiset Reumaa Ikäneuvo
ikäihmisten iäkkäät toimintakyvystä
Hoivarobotiikka suositukset apuvälinepalvelut
kuntoutusalalta kuormitustekijät kustannusvaikuttavasti
teknologia Valtakunnalliset

APUVÄLINEPALVELUT JA LUOVUTUSPERUSTEET

Miten iäkkäät
suomalaiset
 pärjäävät

Liikkumattomuuden
haitat

Huono muisti ja
heikot jalat

Voimaa vanhuuteen

Etäteknologia

Hoivarobotiikka

Itsenäinen asuminen

VALTAKUNNALLISET LUOVUTUSPERUSTEET

STM Hoidon saatavuus ja yhtenäiset kiireettömän hoidon perusteet -työryhmä

- Toimeksianto 6/2016 sairaanhoitopiireille laatia valtakunnallinen ohjeistus apuvälineiden luovutusperusteille
- Alueelliset luovutusperusteet olemassa, sisältöeroja on
- Sote-uudistus

LÄHTÖKOHTINA

Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutuksen edellytyksenä on sellainen lääketieteellisin perustein todettu **sairaus, vamma** tai kehitysviivästymä, joka heikentää potilaan toimintakykyä ja vaikeuttaa hänen itsenäistä selviytymistään (STM:n asetus lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutuksesta 1363/2011).

Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (STM) 2010 päivittämä Kiireettömän hoidon perusteet ohjeistus, jonka mukaan ensisijaisesti turvataan apuvälineet, jotka ovat **välttämättömiä** elintärkeiden ja keskeisimpien **päivittäisten toimintojen ylläpitämiseksi** tai jotka ovat **välttämättömiä** henkilön **itsenäisen suoriutumisen tukemisessa**.

Ensisijaisuus

1) sairauden etenemisnopeus, 2) tapaturman/vamman aiheuttama tarve, 3) sairaalasta kotiutuksen mahdollistavat apuvälineet, 3) laitoshoitoon joutumisen uhka, 4) lasten kehityksen ja kasvun vaatimukset, ja 5) **apuvälineen käyttö edistää turvallisuutta**.

YHTEINEN TAHTOTILA

Kansallisten luovutusperusteiden tarve on tiedostettu, tavoitteena tasalaatuisempi apuvälinepalvelu

- Asiakkaan toimintakyky määrittää apuvälinepalveluja (ei diagnoosikeskeisyys)
- Luovutusperusteiden lisäksi aina yksilöllinen harkinta

LUOVUTUSPERUSTEIDEN VALMISTELUTYÖ

8/2016 Työryhmät ja edustajat sairaanhoitopiireittäin ja erva-alueittain
Kokouksia, neuvotteluja, lynccausta, sähköpostiviestintää, hikikarpaloita ja pieniä romahduksia

- 12/2016 apuvälineiden luovutusperusteet 1.0 STM
- 1/2017 STM:n toimesta lausuntokierrokselle
- 4/2017 lausunnoilta
- 36 lausuntoa kaupungeilta, järjestöiltä, liitoilta, yhdistyksiltä, aluehallintovirastolta ja Valviralta
- 580 kommenttia
- Työrukkasena ydinryhmä
- 12/2017 ministeriöön kommentit huomioituna, versio 2.0
- 4/18 sekä 7/18 lisäselvityksiä ja täydennyksiä

- 9/2018 julkaisuun versio 2.2

VALTAKUNNALLISET LÄÄKINNÄLLISEN KUNTOUTUKSEN APUVÄLINEIDEN LUOVUTUSPERUSTEET

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN RAPORTTEJA JA MUISTIOITA 35/2018

Valtioneuvoston julkaisuarkisto <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161068>

- Suositus: alueellisia luovutusperusteita mukautetaan käytännöiltään yhdenmukaisiksi valtakunnallisten apuvälineiden luovutusperusteiden kanssa
- Valtakunnalliset lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet ovat ensisijaisesti tarkoitettu apuvälinetyötä tai -päätöksiä tekeville, mutta myös ohjeiksi asiakkaille.
- Julkaisua päivitetään säännöllisesti, ydinryhmä vastuussa
- Löytyy myös Terveyskyla.fi > Kuntoutumistalo.fi > Ammattilaisille

APUVÄLINELUOKITUS (SFS-EN ISO 9999)

2011 kansainvälisen apuvälineluokituksen suomenkielinen versio,
SFS-EN ISO 9999

- Luokan alla on yleinen seliteteksti, joka tarkoittaa otsikon apuvälineluokkaa
- Luokituksen otsikot ja selitetekstit on liitetty tekstiin suoraan luokituksesta eikä niitä ole muokattu asiakirjaan
- Paljon kommentteja luokitusmäärityksiin liittyen

Kansallinen apuvälineluokituksen asiantuntijatyöryhmä:

”Kommentit sisälsivät ehdotuksia 2011 versioon, jotka osin korjaantuneet 2016 versioon (tulossa koodistopalvelimelle). Suomi voi ottaa kantaa vain 8 merkin tarkkuudella oleviin kansallisen tason luokkiin. Ylemmän tason luokkamuutosehdotukset viedään kansainvälisen ISO-työryhmän käsittelyyn.”

LUOVUTUSPERUSTEIDEN PÄIVITYS

Päivitystyöryhmä kokoontuu kaksi kertaa vuodessa huhtikuun ja lokakuun viimeinen torstai Helsinki

Kommentit/työstökohteet ohjeistettu luovutusperusteet 2.2 dokumentissa

- Päivitystarpeet toimitetaan **vähintään kahta viikkoa ennen päivitystyöryhmän kokoontumista** sähköisesti osoitteeseen apuvalinekeskus@hus.fi
- Sähköpostiin otsikko ”Luovutusperusteiden päivitystyöryhmälle”

Kehityskohteiden ja parannusehdotusten osalta määriteltävä:

- 1) mihin luovutusperuste-dokumentin versioon kommentit kuuluvat
- 2) miltä sivulta, minkä luokituksen alta löytyy korjattava kohta
- 3) perusteet korjaukselle
- 4) ehdotettu tekstimuoto

Myös yleisiin kommentteihin perustelut ja ehdotetut tekstimuodot

YDINRYHMÄ 2018

Puheenjohtaja ja koollekutsuja: Kaija Jokela

Vammaisneuvosto: Merja Heikkonen (varalla Jukka Sariola)

OYS: Tarja Siira

KYS: Ulla Kolomainen

TAYS: Anne Ojala

TYKS: Mariann Kylmäniemi

HYKS: Heidi Solja

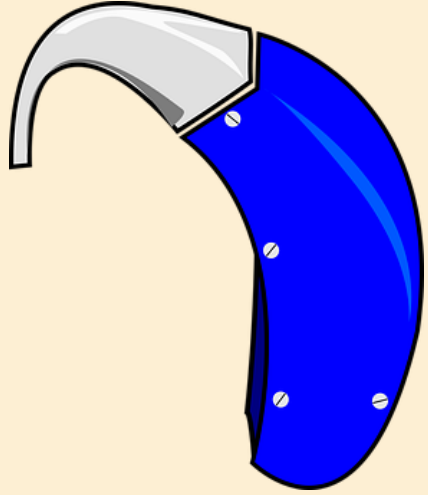
Lääkärinedustajat: Satu Luoto ja Harri Hämäläinen

UUDEN TEKNOLOGIAN KÄYTTÖÖNOTON PROSESSI

Pilotoinnissa prosessirunko, jonka avulla jatkossa arvioitaisiin uusien välineiden hyväksyminen lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiksi

- Millainen apuväline on kyseessä?
- Kenelle apuväline on tarkoitettu?
- Minkälaiseen tarpeeseen apuväline vastaa?
- Tueksi tarvittava organisaatio
- Apuvälineen käyttöönotto
- Kustannusvaikuttavuus

APUVÄLINEITÄ KAIKKI TYYNÄ

22 06 15 KORVANTAUSKUULOKOJEET

KORVAN SISÄLLÄ KÄYTETTÄVÄT VÄLINEET JOTKA VAHVISTAVAT ÄÄNTÄ. KOHTAAN SISÄLTYVÄT ESIM. KORVAKÄYTÄVÄN KUULOLAITTEET

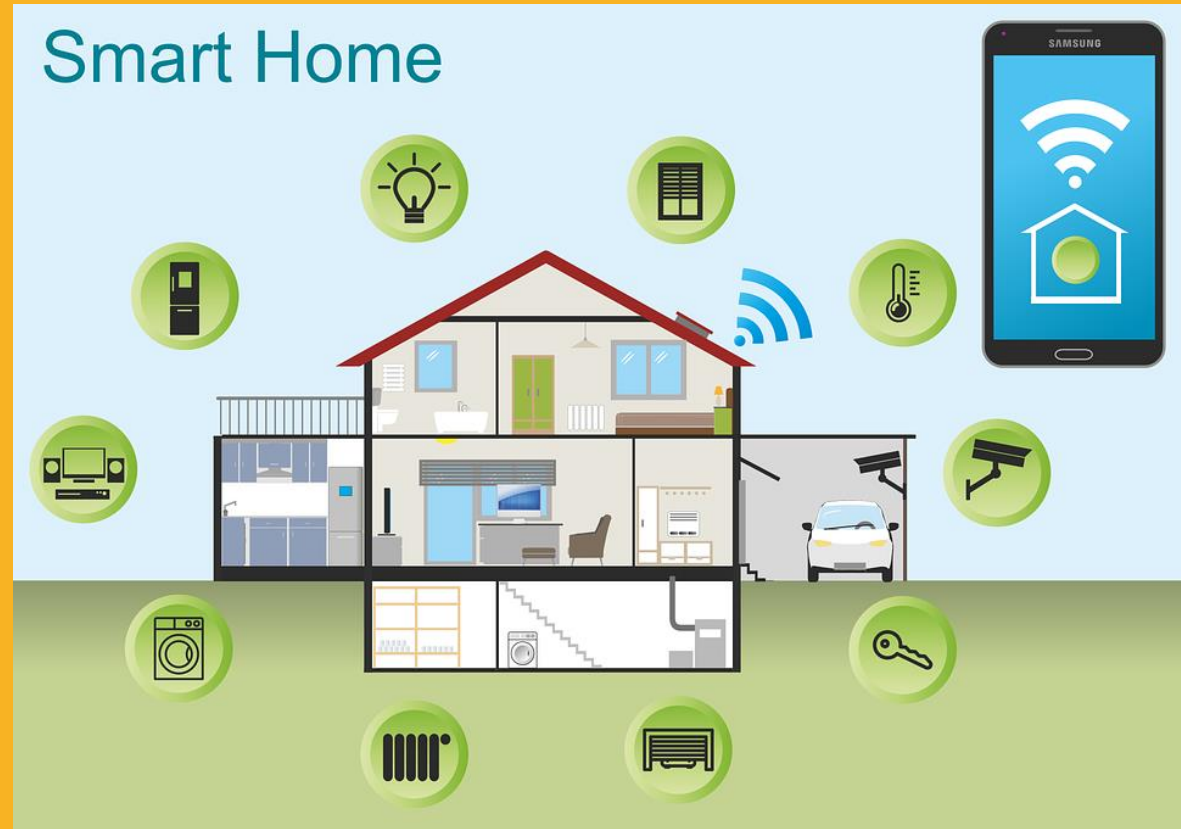

Korvanlehdien takana käytettävä korvantauskuulokoje on yleisimmin käytössä oleva laitetyyppi. Vahvistettava ääni johdetaan kuulokojeeseen koukun, muovisen väliletkun sekä korvakappaleen yhdistelmän kautta korvaan. Korvantauskuulokoje vaatii yleensä yksilöllisen korvakappaleen.

Kuulokojeet luovutetaan asiakkaalle, jolla on toiminnallisesti häiritsevä kuulovika ja motivaatio käyttää kuulokojetta. Asiakkaan kuulovika vaikeuttaa opiskelussa, työssä tai siihen rinnastettavassa toiminnassa selviytymistä sekä häiritsee potilaan kuulon- ja puheenvaraista kommunikointia jokapäiväisessä elämässä.

Kuulokojeen luovuttamisen perusteena on mahdollisimman hälyttömässä olosuhteissa tutkittu äänesaudiometria, jossa on määritetty paremman korvan puhealueen (0,5, 1, 2, 4 kHz) kuulokynnysten keskiarvo (dB HL). Eryytilanteissa käytetään vastaavia tietoja huonommasta korvasta.

Kodin
teknologia

IKÄIHMISET JA APUVÄLINEET

24 13 03

YMPÄRISTÖNHALLINTAJÄRJESTELMÄT

JÄRJESTELMÄT, JOIDEN AVULLA LAITTEITA OHJATAAN MATKAN PÄÄSTÄ

Ympäristönhallintajärjestelmä on laitekokonaisuus, joka mahdollistaa asunnossa tai muussa tilassa olevien sähköisten toimintojen hallitsemisen kauko-ohjauksella. Kokonaisuus voi sisältää mm. puhelimen, oven tai ikkunan avaus-/sulkutoiminnat sekä valojen, vuoteen ja viihde-elektroniikan ohjauksen. Järjestelmään voidaan liittää myös kutsu- ja hälytystoimintoja. Ohjaus on mahdollista toteuttaa joko näppäin-, kytkin- tai puheohjattavalla kaukosäätimellä tai tietokoneella.

Ympäristönhallintalaitteet lisäävät asiakkaan omatoimisuutta kotona (esim. sängyn, ovien, puhelimen, valojen, kodin elektroniikan ohjaaminen yksilöllisesti valitun ohjaustavan avulla) tai liikkeessaan kodista ulos, hissiin jne. Ympäristönhallintalaitteistoa arvioitaessa otetaan huomioon potilaan kokonaistilanne siten, että asiakkaan tarve, toimintakyky, palvelutarve ja muut päivittäiseen elämään liittyvät tekijät arvioidaan. Ympäristönhallintalaitteiden arviointi tehdään yhdessä asiakkaan, apuvälinealan asiantuntijan ja palveluntuottajan kanssa.

LUOVUTUSPERUSTEIDEN JATKO

- Julkaisun jalkauttaminen alueittain, koulutukset
- Jatkotyössä päivitystyöryhmälle tulleiden kommenttien lisäksi mm. lukiapuvälineet, muistin apuvälineet, erikoisalojen tarkennukset
- Luokituksen päivitys

KIITOS !

Yhteistyöllä laatua luovutusperusteisiin

